

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV PAMÁTKOVÉ PÉČE

DEPARTMENT OF MONUMENT CARE

BRNO - ULICE ÚDOLNÍ

BRNO - STREET ÚDOLNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Lenka Staroňová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. arch. Ivo Boháč, Ph.D.

BRNO 2018

Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0083/2017
Ústav: Ústav památkové péče
Studentka: **Bc. Lenka Staroňová**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **doc. Ing. arch. Ivo Boháč, Ph.D.**
Akademický rok: 2017/18

Název diplomové práce:

Brno – ulice Údolní

Zadání diplomové práce:

Úkolem práce je znovuobnovit celistvost ulice Údolní v Brně, jejíž souvislá struktura byla zničena při náletu spojeneckých vojsk v roce 1944. Projekt se zabývá širším rámcem problému a hledáním vhodné formy – od pochopení struktury zástavby místa, města a vesnice, přes vnímání prostoru a kvality území, až po možné současné přístupy řešení v historickém kontextu.

Zamyšlení nad současnou dobou a vizemi vývoje společnosti vedoucí k náplni navrhované zástavby. Hledání odpovědí na trendy globalizace v modelu sdílení, cohousingu, coworkingu, sousedských vztahů a tradici kompaktního multifunkčního města krátkých vzdáleností, propojení vesnické hodnoty s výhodami města – „městský sousedský blok“ – Urban Village.

V rámci práce bude předložena urbanisticko–architektonická studie řešené lokality v zastavěném území města a architektonická studie vytipovaných nově navržených objektů a veřejných prostranství.

Rozsah grafických prací:

Konkrétní rozsah práce je uveden v následujících bodech:

I.) ÚVODNÍ ÚDAJE

– identifikace stavby, název, lokalita; údaje o zadavateli (potenciální investor); údaje o zpracovateli (autor studie); stupeň zpracovávané dokumentace; datum zpracování

II.) SOUHRNNÁ PRŮVODNÍ A TECHNICKÁ ZPRÁVA

– základní údaje charakterizující zástavbu a její budoucí provoz; přehled výchozích podkladů a soulad s nimi; zdůvodnění cílů návrhu; – souhrnná technická zpráva – území výstavby, popis situačních vazeb, popis stávajících poměrů na staveništi, limity využití, ochranná pásma, architektonická a technická koncepce navrhované zástavby, východiska návrhu, idea návrhu, ekonomické zhodnocení návrhu dle rozpočtových ukazatelů jednotné klasifikace objektů

III.) VÝKRESOVÁ DOKUMENTACE

– přehledná situace širších vztahů – dokumentující vztahy navržené stavby nebo areálu k urbanistické struktuře území (1 : 2 000, 1 : 10 000...); celková situace stavby nebo areálu s vyznačením stáv. objektů, navržené zástavby, dopravního řešení, hranic pozemku – řešeného území, parcel, zeleně... (1 : 500...); jednotlivé objekty: půdorysy všech podlaží – dokumentující provozně dispoziční řešení, s vyznačením zařízení jednotl. prostor a místností (1 : 200...); řezy – minimálně dva (příčný a podélný), dokumentující povahu navrhovaného; konstrukčního řešení obnovy stavby (1 : 200...); pohledy – na všechny fasády objektu, případně zákresy do stáv. situace – do fotografie (1 : 200...), vč. barevného řešení stavby; prostorový zákres–perspektivy, axonometrie...; vybraný architektonický detail – část stavby nebo konstrukce, rozpracovaná v podrobnějším měřítku (1 : 50, 1 : 100, 1 : 20...); fotodokumentace stáv. stavu území

IV.) MODEL – fyzický model vybraného objektu s příslušnou částí

Seznam literatury:

Jan Gehl, Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství

Kevin. Lynch, Obraz města : The image of the city

Juval Portugali, Complexity, Cognition and the City

Peter Zumthor, Thinking Architecture

Nadja Johannisová, Kde peníze jsou služebním, nikoliv pánem : výpravy za ekonomikou přátelskou přírodě a člověku

Matthieu Lietaert, Cohousing's relevance to degrowth theories

Hans E. Widmer, The Power of Neighbourhood

www.neustartschweiz.ch

Termín zadání diplomové práce: 19.2.2018

Termín odevzdání diplomové práce: 14.5.2018

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

strukturu území (1 : 2 000, 1 : 10 000...); celková situace stavby nebo areálu s vyznačením stáv. objektů, navržené zástavby, dopravního řešení, hranic pozemku – řešeného území, parcel, zeleně... (1 : 500...); jednotlivé objekty: půdorysy všech podlaží – dokumentující provozně dispoziční řešení, s vyznačením zařízení jednotliv. prostor a místností (1 : 200...); řezy – minimálně dva (příčný a podélný), dokumentující povahu navrhovaného; konstrukčního řešení obnovy stavby (1 : 200...); pohledy – na všechny fasády objektu, případně zákresy do stáv. situace – do fotografie (1 : 200...), vč. barevného řešení stavby; prostorový zákres-perspektivy, axonometrie...; vybraný architektonický detail – část stavby nebo konstrukce, rozpracovaná v podrobnějším měřítku (1 : 50, 1 : 100, 1 : 20...); fotodokumentace stáv. stavu území

IV.) MODEL - fyzický model vybraného objektu s příslušnou částí

Seznam odborné literatury:

Jan Gehl, Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství

Kevin. Lynch, Obraz města : The image of the city

Juval Portugali, Complexity, Cognition and the City

Peter Zumthor, Thinking Architecture

Naďa Johanisová, Kde peníze jsou služebním, nikoliv pánem : výpravy za ekonomikou přátelskou přírodě a člověku

Matthieu Lietaert, Cohousing's relevance to degrowth theories

Hans E. Widmer, The Power of Neighbourhood

www.neustartschweiz.ch

Termín zadání diplomové práce: 19. 2. 2018

Termín odevzdání diplomové práce: 14. 5. 2018

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Lenka Staroňová
student(ka)

doc. Ing. arch. Ivo Boháč, Ph.D.
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Josef Hrabec, CSc.
vedoucí ústavu

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

V Brně, dne 19. 2. 2018

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Celý návrh řešení souboru staveb na ulici Údolní si dává za cíl jít proti proudu směřování dnešní společnosti. Jedná se primárně o ideový návrh městské zástavby s důrazem na její interakci se zbytkem města a ekonomické, kulturní a sociální fungování souboru.

Nynější neustále se zrychlující doba nedává možnost si užívat prostého nádechu a výdechu, prostého žití. Musíme neustále někde přejíždět, vydělávat peníze, být úspěšní v každé činnosti, na kterou sáhneme, dávat si vysoké cíle, nesmíme selhat, nesmíme udělat chybu, musíme být dokonalí. Bydlíme opravdu doma, když většinu času trávíme někde v práci? A tak se už z lidských tváří vytratil přirozený úsměv, jdeme po ulici a potkáváme samé znechucené tváře. Lidé už si spolu ani nerozumí, jsou jeden druhému konkurenty, a jakpak by ne, když nás tlak na dokonalost, výkonnost a neustálá nutnost zvyšování ekonomického růstu nutí vyměňovat naši duši za život v kleci a naši planetu za jedno velké smetiště. Když nevnímáme ani sami sebe, jak potom můžeme vnímat naše okolí? Má potom cenu stavět vůbec něco hodnotného?

Návrh se tedy nedotýká pouze fyzického ztvárnění, ale snaží se ovlivnit i něco z fungování společnosti. Je to idealistická představa, ale na začátku je to tak se vším.

Tento návrh se zabývá třemi významnými aspekty propojenosti:

Ekonomická interakce

Všechny ekonomické interakce bývají dnes sumarizovány do fenoménu pořizovací ceny. Nicméně je nutné vidět širší obraz. Žádná komunita nebude správně fungovat pokud k tomu není ekonomický důvod. toto platí pro města, vesnice i jednotlivé domy. Tento návrh podporuje decentralizaci ekonomických aktivit. Tyto mohou sice dočasně vést k menší efektivitě, jsou dlouhodobě více než vráceny v podobě větší stability (snížení závislosti na volatilních mezinárodních trzích), posílení sociálních vazeb a většímu propojení lokálních pracovníků.

Kulturní interakce

Každé sídlo stojí na unikátním kulturním zázemí. Kultura podporuje identitu místa a je silou tvořící silnou komunitu. Toto silné tvrzení lze snadno dokázat na příkladech bohatých a stabilních zemí, jako Holandsko, Británie, Německo a Japonsko. Každý z těchto států zaujímá ve světě trochu jiné místo v souladu se svojí kulturou. Tyto země se nakonec výborně doplňují. Příklad je Obchodně založená Británie, silně inovačně založené Německo a Výrobně orientované Japonsko. Dnes více než kdy předtím je potřeba lokální kultury podpořit tváří v tvář postupující globalizaci.

Sociální interakce

V průmyslové době ve městech často docházelo k přílišnému samotnění jeho obyvatel. Tento trend nebyl vždy vnímán pouze negativně, jelikož samotný a smutný dělník se snáze ovládal a nekladl nechtěný odpor. Dnešní svět se však nezadržitelně řítí vpřed. Nyní je naopak třeba přemýšlivých, kreativních a samostatných lidí. Tento aspekt je ale pouze špičkou ledovce. Město musí poskytnout vhodné prostředí pro výchovu příštích generací. Ruku v ruce s tím jde zapojení občanů do jeho chodu a jejich zájem o své okolí a spoluvytváření svého prostředí.

V rámci struktury zástavby vyplní náš soubor staveb na jedné straně mezeru v řadě staveb po druhoválečném bombardování a na druhé rozšíří náměstí Obilný Trh.

V prostoru Obilního trhu vznikne přednášková místnost umožňující využití pro malé divadlo nebo Kino. Přímo na ni bude navazovat budova Coworkingu, kde bude prostor pro freelance profesionály a malé firmy. Coworking bude také vybaven základními výrobními stroji jako 3d tiskárny, frézky a elektrodílnou. Vznikne zde také důstojné spojení parku okolo hradu Špilberk s Obilním Trhem. Toto propojení celou oblast velmi pozvedne a zvýší hodnotu jak Obilního Trhu, tak i parku na Špilberku.

V prostoru navazujícím přímo na ulici Údolní bude v přízemí domů prostor pro obchody, ve sklepení prsto-

ry pro malé dílny a v prvním patře prostory pro kanceláře. Ve vyšších patrech budou umístěny obytné prostory. Jejich součástí budou také společné prostory jako například kuchyň, kavárna, dětský koutek a zahrada.

Po vzoru družstevního centra Kalkbreite bude stavba investována a provozována družstevním spolkem. Členové tohoto spolku budou současně také budoucími obyvateli.

Následně se práce zaměřuje na návrh coworkingového centra a otevřené dílny „Dům Tvořivosti“. Tento dům je navržen jako kombinovaná konstrukce z lepených smrkových ráků a z železobetonu při kontaktu s terémem a v prvním podlaží. Jako fasáda se využívá hutněné nepálené hlíny podle vzoru Martina Raucha. Ohřev teplé vody je řešen pomocí tepelného čerpadla země-voda s akumulacími nádržemi a elektrokotlem. Vytápění je podlahové, větrání nucené se vzduchotechnickou jednotkou a rekuperačním výměníkem.